

Рекомендації педагогу щодо роботи з учнями 5-х класів (діти 10 – 12 років)

Особливості віку п'ятикласників:

1. Період 10-12 років – час переходу від мислення, заснованого на оперуванні конкретними уявленнями, до мислення теоретичного, від безпосередньої пам'яті до логічної;

2. В інтелектуальній діяльності школярів у період отрочтва підсилюються індивідуальні особливості розвитку, що пов'язані з розвитком самостійного мислення, інтелектуальної активності, творчого підходу до вирішення задач;

3. Центральне особистісне новоутворення цього періоду – становлення нового рівня самосвідомості, Я-концепції, що виявляється в прагненні зрозуміти себе, свої можливості й особливості, свою подібність з іншими людьми і свою відмінність – унікальність й неповторність;

4. Радикальні зрушення в соціальному розвитку відбуваються саме в 10 років, коли з'являється потреба у визначенні свого місця в соціумі, отримання суспільного визначення.

Основні задачі розвитку учнів у п'ятому класі в середній школі, там де вони отримують середню освіту:

- оволодіння базовими шкільними навичками й уміннями;
- формування загально навчальних умінь та навичок, уміння вчитися;
- розвиток навчальної мотивації, формування інтересів;
- розвиток навичок співробітництва з однолітками, вміння змагатися з іншими, правильно і різнобічно порівнювати свої результати з успіхами інших;
- формування вміння домагатися успіху і правильно ставитися до власних успіхів і невдач, розвиток упевненості в собі;
- формування уявлення про себе як про успішну людину з великими можливостями розвитку.

У середній школі докорінно змінюються умови навчання. Більшість дітей переживає цей перехід як важливий крок у їхньому житті. Для багатьох дітей цей перехід є показником дорослішання.

Крім того, певна частина дітей сприймає такий перехід як шанс заново почати шкільне життя, налагодити несформовані стосунки з педагогами або виправити ті стосунки, які їх не влаштовують. Діти очікують змін, сподіваються, що їм у школі стане цікавіше.

Педагогам слід не забувати про різницю між п'ятикласниками та іншими учнями.

Великі вимоги до них найчастіше виявляються їм не під силу та ускладнюють адаптацію до середньої школи.

У цей час у школярів дуже сильно виражене емоційне ставлення до навчального предмету (свою здібність до предмету дитина оцінює не з позицій своєї реальної успішності, а – з суб'єктивного ставлення до нього). Тому важливим є те, щоб заняття викликали в учня позитивні переживання. При цьому необхідно орієнтувати дітей на вироблення об'єктивних критеріїв успішності і неуспішності, прагнення перевірити свої можливості і знаходити (за допомогою дорослих) шляхи подальшого їх розвитку і удосконалення.

Учні п'ятих класів особливо чутливі до демократичного (на відміну від ліберального чи авторитарного) стилю керівництва з боку дорослого: коли він виявляє ініціативу, задає деякі рамки їхньої діяльності, але при цьому дозволяє учням самим приймати рішення, не встановлює покрокового контролю.

Слід враховувати, що у п'ятикласників є сильною потреба у спілкуванні з однолітками, тому вони охоче відкликаються на групові форми роботи з активними та інтерактивними методами навчання, де є можливість суперничати, вигравати.